

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่เชิงการสื่อสารที่ปรากฏบนปฏิทินไทย พ.ศ. 2537

นางสาวศิริพร วีระไต้ตี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 633 - 785 -3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF THE COMMUNICATION FUNCTION PORTRAYED ON
THAI CALENDARS 1994

MISS SIRIPHORN VEERACHOTI

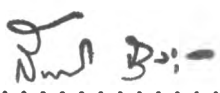
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Master
of Masscommunication
Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 633 - 785 - 3

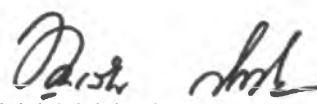
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่เชิงการสื่อสารที่ปรากฏ
บนปฏิทินไทย พ.ศ. 2537
โดย นางสาวศิริพร วีระโชติ
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์

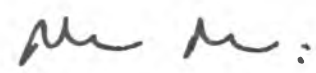
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย คีริกายะ)

ศิริพร วีระโชติ : การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ ซึ่งการสื่อสารที่ปรากฏบนปฏิทินไทย
พ.ศ.2537 (AN ANALYSIS OF THE COMMUNICATION FUNCTION PORTRAYED ON
THAI CALENDAR 1994) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ขวัญเรือน กิตติวัฒน์. 123 หน้า.
ISBN 974-633-785-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาถึงลักษณะบทบาทหน้าที่ ซึ่งการสื่อสารที่ปรากฏบนปฏิทิน
และวิธีการสื่อความหมายผ่านปฏิทิน

วิธีการศึกษาใช้วิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ เนื้อหาที่ปรากฏบนปฏิทิน

ผลการวิจัยพบว่า ปฏิทินในปัจจุบันได้มีบทบาทหน้าที่ ซึ่งการสื่อสารในสองลักษณะคือ บทบาท
หน้าที่ดั้งเดิมในฐานะ เป็นสื่อ เพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจร่วมกัน เกี่ยวกับวัน เวลา และบทบาทหน้าที่
ในการเป็นสื่อ เพื่อการสื่อสารตามเจตนารมณ์ของผู้ผลิต

วิธีการสร้างความหมายผ่านปฏิทินได้ถูกสร้างขึ้นโดยมีหลักการ 2 ประการคือ

1. วิธีการนำเสนออย่างมีอรรถรสของการสื่อสาร โดยออกแบบปฏิทินให้มีความสวยงาม
แปลกตา การใช้ภาพและข้อความที่เร้าอารมณ์ การให้ข้อเท็จจริง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ
2. วิธีการสร้างความหมายในเนื้อหาสาระ โดยการอ้างอิงบริบททางสังคม การใช้รหัส
ภาษา และสัญลักษณ์ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ผลิตปฏิทินและผู้รับปฏิทิน

ภาควิชา.....การศึกษาวรรณคดี.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ศิริพร วีระโชติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##C550607 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : CALENDAR/COMMUNICATIVE FUNCTION/PRESENTATION

SIRIPHORN VEERACHOTI: AN ANALYSIS OF THE COMMUNICATION FUNCTION
PORTRAYED ON THAI CALENDAR 1994. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.
KWANRUEN KITIWAT. 123 PP. ISBN 974-633-785-3

The purpose of this study is to examine the communicative functions of calendars and the meaning conveyed via calendars.

This study employs a qualitative content analysis as a methodology.

The results from the studied samples of contemporary calendars reveal that calendars have two communicative functions. The first function is to be a channel for common understanding in chronemics. The other is to communicate the intentions of the organizations with which the calendars are associated.

There are two types of presentation through which meaning are conveyed in calendars

1. Presentation which has aesthetic appeal. This type of presentation usually employs attractive design, stimulating photos, provoking messages and reliable factual information.

2. Presentation which relies on semantic meaning with references to social context, codes, language and symbols.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทหน้าที่เชิงการสื่อสารที่ปรากฏบนสื่อ
ปฏิทินไทย พ.ศ. 2537" นี้ สำเร็จลงได้ด้วยพลังน้ำใจจากมิตรสหายผู้ใกล้ชิด
ที่ช่วยเป็นกำลังสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงาน
ชิ้นนี้สำเร็จลงในที่สุด ด้วยน้ำใจและความหวังดีที่ได้รับจากผู้คนรอบข้างทำให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าอย่างยิ่งทางจิตใจ และเป็นอนุสรณ์ถึงประสบการณ์ใน
ด้านที่ผู้วิจัยได้รับในระหว่างที่ศึกษาอยู่ ณ ภาควิชาสื่อสารมวลชนแห่งนี้

ศิริพร วีระโชติ

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ	ฅ

บทที่

1	บทนำ	1
	ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
	ปัญหาคำวิจัย	8
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
	ขอบเขตการวิจัย	8
	ข้อตกลงเบื้องต้น	9
	ข้อสันนิษฐาน	9
	นิยามศัพท์	9
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2	ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	แบบจำลองการสื่อสารของ Jakobson	10
	แบบจำลอง ABX ของ Newcomb	15
	แนวคิดในการสร้างเนื้อหาเพื่อการสื่อความหมาย	17
	แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของปฏิทิน	27

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	29
	แหล่งข้อมูล.....	29
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4	บทบาทหน้าที่เชิงการสื่อสารของปฏิทิน.....	33
	กระบวนการสื่อสารโดยผ่านสื่อปฏิทิน.....	33
	บทบาทหน้าที่ในการเป็นสื่อเพื่อการบอกวันเวลา.....	38
	บทบาทหน้าที่ในการสื่อสารตามเจตนาอารมณ์ของผู้ผลิต....	52
5	การสร้างความหมายเพื่อการสื่อสารตามเจตนาของผู้ผลิต....	78
	วิธีการนำเสนอเพื่อการสร้างอารมณ์ในการสื่อสาร....	78
	วิธีการสร้างความหมายในเนื้อหา.....	82
6	สรุปผล วิจาร์ณ และข้อเสนอแนะ.....	95
	สรุปผล.....	95
	วิจาร์ณ.....	98
	ข้อเสนอแนะ.....	99
	รายการอ้างอิง.....	101
	ภาคผนวก.....	102
	ประวัติผู้วิจัย.....	123

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

1	แบบจำลององค์ประกอบพื้นฐานของการสื่อสาร.....	11
2	แบบจำลองแสดงบทบาทหน้าที่เชิงการสื่อสาร.....	11
3	รูปแบบความสัมพันธ์ของคน 2 คน และทัศนคติที่มีต่อบุคคลที่ 3.....	16
4	แบบจำลองแสดงมิติความหมายของภาษาโดย Charles E.Osgood - George J.Suci.....	17
5	แบบจำลองการสื่อสารโดยผ่านสื่อปฏิทิน.....	33
6	กระบวนการสื่อสารผ่านสื่อปฏิทิน.....	35
7	ปฏิทินแม่โขง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากลุ่มเป้าหมายและผู้ประกอบการ.....	37
8	ปฏิทินของกลุ่มเรจรัมเทียนทริล มีกลุ่มเป้าหมายเป็นคนที่มิวอิที่วัดตามแบบอย่างตะวันตก.....	40
9	ปฏิทินของ NICHADA THANI กลุ่มเป้าหมายเป็นคนรุ่นใหม่..	41
10	การออกแบบปฏิทินให้ตอบสนองความต้องการใช้สอยในทีวีดประจำวัน.....	45
11	ปฏิทินที่ออกแบบเพื่อตอบสนองความต้องการใช้สอยในทีวีดประจำวันของคนชั้นกลาง.....	49
12	ปฏิทินของ The Royal Gems Golf ทำหน้าที่สื่อสารระหว่างคนเฉพาะกลุ่ม.....	51

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่

13	ปฏิทินกำหนดหน้าที่สร้างภาพลักษณ์ในการเป็นองค์กรที่เห็น ความสำคัญในการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย.....	54
14	ปฏิทินชุดนกเงือกสัญลักษณ์ของป่าดงดิบ สร้างภาพลักษณ์ในการ เป็นองค์กรที่เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	56
15	ปฏิทินโลกในมือใคร.....	57
16	ปฏิทินชุด "พระบิดาประชาราษฎร์" แสดงออกถึง การเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์.....	59
17	ปฏิทินทอง The Royal Gems Golf แสดงถึงการเป็น องค์กรที่มีสถานภาพของคนชั้นสูง.....	63
18	ปฏิทิน NICHADA THANI ให้ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน การก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	66
19	ปฏิทินของนิตยสาร MEDIA ถูกใช้เป็นสื่อเพื่อ การประชาสัมพันธ์สินค้า.....	67
20	ปฏิทินคนรักโลก ของการปิโตรเลียมฯ ทำหน้าที่รณรงค์ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมฯ.....	73
21	ปฏิทินการรณรงค์ลดการเมืองของบริษัท Eastern Star อ้างอิงเรื่องราวทางสังคมเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กร	85
22	ปฏิทินของโรงแรมในเครือเซ็นทรัล ใช้อำภัสรา จิราภีวัฒน์ เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทย.....	91

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่

23	ปฏิทินชุดธรรมบรรณาการ เสนอท่านพุทธทาสฯ เป็นสัญลักษณ์ของคุณธรรมความดีงาม.....	92
24	ภาพที่มีขนาดกว้างให้ความรู้สึกที่กว้างขวางใหญ่โต.....	93